

Ohjaussuunnitelma

2023

Perho • Veteli • Kaustinen • Toholampi • Lestijärvi

Kannen kuva: Jennica K.

Mitä ohjaus on?

Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että oppilaat pystyvät kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiään ja tekemään valintansa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja. Oppilaanohjausta toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Oppilaanohjauksella on keskeinen merkitys sekä oppilaiden, koulun että yhteiskunnan näkökulmasta. Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuva jatkumo. Oppilaanohjauksella edistetään oppilaiden koulutyön onnistumista, opintojen sujumista sekä koulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus

Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan perusopetuksen oppilaille, jotka tarvitsevat lisätukea jatko-opintoihin hakeutumiseen. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että jokaiselle oppilaalle löytyy jatko-opiskelupaikka, jossa oppilas jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma.

Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan 8. ja 9. vuosiluokalla opinto-ohjaajan harkinnan mukaan. Tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen tarpeen taustalla voi olla esimerkiksi oppimaan oppimisen haasteet, oppilaan terveydentila, sosiaaliset syyt, runsaat poissaolot, koulun vaihto, vieraskielisyys tai oppilaan oma kokemus ohjauksen tarpeesta. Mikään yksittäinen tekijä ei kuitenkaan suoraan määritä sitä, kuka tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta tulee saamaan. Opinto-ohjaaja arvioi tilanteen aina oppilaskohtaisesti yhteistyössä koulun eri toimijoiden kanssa. Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus voi olla esimerkiksi henkilökohtaista ohjausta, pienryhmäohjausta, tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa sekä tehostettua työelämään tai koulutukseen tutustumista.

Ohjaus on yhteistyötä

- Opettajat tekevät yhteistyötä oppilaan opintopolun aikana ja nivelvaiheissa, jolloin ohjaus muodostaa koko perusopetuksen kestävä jatkumon.

- Koulun ja kodin välinen säännöllinen yhteistyö on tärkeää koko koulupolun ajan.
- Yhteistyö työ- ja elinkeinoelämän kanssa painottuu perusopetuksen yläluokille.
- Koulutuksen nivelvaiheissa yhteistyötä tehdään myös koulujen ja kouluasteiden kesken.

Kodin ja koulun yhteistyö

Opetus ja kasvatus tulee järjestää yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Oppilas elää samanaikaisesti kodin ja koulun vaikutuspiirissä. Tämä edellyttää näiden kasvatusyhteisöjen vuorovaikutusta ja yhteistyötä oppilaan kokonaisvaltaisen terveen kasvun ja hyvän oppimisen tukemisessa. Vuorovaikutus kodin kanssa lisää opettajan oppilaantuntemusta ja auttaa opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Vastuu kodin ja koulun yhteistyön edellytysten kehittämistä on opetuksen järjestäjällä. Yhteistyö edellyttää koulun henkilöstön aktiivisuutta ja aloitteellisuutta sekä keskustelua ja tiedottamista huoltajan, opettajan ja oppilaan oikeuksista sekä velvollisuuksista. Yhteistyön lähtökohtana on eri osapuolien keskinäinen kunnioitus. Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yksilölliset tarpeet sekä perheen kieli- ja kulttuuritausta.

Kodin ja koulun yhteistyötä toteutetaan sekä yhteisö- että yksilötasolla. Erilaisia kodin ja koulun vuoropuhelua tukevia yhteistyömuotoja tulee kehittää koko perusopetuksen ajan ja erityisesti siirryttäessä kouluasteelta toiselle tai muissa siirtymävaiheissa. Perusopetuksen päättövaiheessa huoltajalla tulee olla mahdollisuus keskustella oppilaan jatkokoulutukseen liittyvistä kysymyksistä ja mahdollisista ongelmista oppilaanohjaajan ja oppilashuollon eri asiantuntijoiden kanssa.

Huoltajille tulee antaa tietoa:

- opetussuunnitelmasta ja opetuksen järjestämisestä
- opintoihin liittyvästä arvioinnista
- oppilaan tuen tarpeista ja tuen saannin mahdollisuuksista
- oppilaan luvattomista poissaoloista
- oppilasta koskevien tietojen käsittelyyn, tietojensaantiin ja niiden luovuttamiseen ja salassapitoon liittyvistä kysymyksistä
- huoltajan mahdollisuudesta osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseen
- oppilashuollon toiminnasta
- kouluyhteisön toimintamalleista ja tiedottamiskäytänteistä erilaisissa ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa

Yhteistyö työ- ja elinkeinoelämän kanssa

Yhteistyötä paikallisen työ- ja elinkeinoelämän kanssa tulee tehdä koko koulun toiminnan tasolla:

- Yhteistyön keskeisen osan muodostavat työelämän ja yhteiskunnan eri osa-alueiden edustajien vierailut oppitunneilla, työpaikkakäynnit, erilaiset yhteistyöprojektit, eri alojen tiedotusmateriaalin käyttö opetuksessa sekä työelämään tutustumisjaksot (TET) tai työpaikalla tapahtuva opiskelu.
- Eri oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien opetukseen tulee sisällyttää ainesta, jotka liittävät opiskelun tuottamat tiedot ja taidot työelämän vaatimuksiin ja mahdollisuuksiin.

Yhteistyö koulutuksen nivelvaiheissa

Nivelvaiheet ovat oppilaan opintopolulla ohjauksellisesti keskeisiä kohtia.

Nivelvaiheohjauksessa tehdään yhteistyötä koulujen ja kouluasteiden välillä sekä eri hallinnonalojen kesken.

Tavoitteena on:

- sujuva opiskelun jatkuminen
- koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle putoamisen ehkäiseminen

Ohjauksen yleiset tavoitteet huomioiden oppilaan ikä ja kehitystaso

Oppilas:

- oppii itsenäisyyteen, vastuullisuuteen ja itsetuntemukseen
- oppii yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja
- oppii kehittämään oppimisvalmiuksiaan ja tunnistamaan oppimisvaikeuksiaan sekä etsimään apua ongelmatilanteissa
- oppii tuntemaan erilaiset oppimistyylit sekä kehittämään opiskelutaitojaan ja oman toiminnan arviointitaitojaan
- saa tukea ja ohjausta siirtyessään koulutuksen eri nivelvaiheissa perusopetuksen sisällä ja perusopetuksen päättövaiheessa
- oppii etsimään tietoja ja hankkimaan taitoja opiskelua, tulevaisuutta sekä elämää koskevia suunnitelmia ja valintoja varten käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologian tarjoamia mahdollisuuksia
- oppii kehittämään päätöksentekotaitojaan sekä toteuttamaan ja arvioimaan tulevaisuudensuunnitelmiaan myös muuttuvissa olosuhteissa

- saa tukea ja ohjausta ammatillisessa suuntautumisessa, myös sukupuolirajat ylittävissä oppiaine-, koulutus- ja ammatinvalinnoissa
- oppii hankkimaan tietoja yhteiskunnasta, työelämästä ja yrittäjyydestä sekä kasvamaan monikulttuurisuuteen ja kansainvälisyyteen

Vastuualueet ohjauksessa

Ohjaus on osa jokaisen työtä

Ohjaustoiminnan tulee muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävä, esiopetuksen tuottamat valmiudet huomioonottava ja toisen asteen opintoihin ohjaava jatkumo. Ohjauksesta huolehtivat opettajat ja oppilaanohjaaja sekä muu henkilöstö, jotka toimivat yhteistyössä oppilaan koko perusopetuksen ajan ja eri nivelvaiheissa.

Ohjaus sisältyy opetussuunnitelmaan kaikilla luokka-asteilla. Se liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Jokaisen opettajan tehtävänä on:

- Ohjata oppilasta koulunkäynnissä ja eri oppiaineiden opiskelussa sekä auttaa häntä kehittämään oppimisvalmiuksiaan ja oppimistaitojaan ja siten ennaltaehkäistä opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä.
- Tukea oppilaan persoonallista kasvua, kehitystä ja osallisuutta.
- Kannustaa ja ohjata oppilasta antamalla hänelle suunnitelmallisesti monipuolista palautetta.

Rehtori

- Luo ohjauksen toimintamahdollisuudet ja -edellytykset
- Suunnittelee, kehittää, koordinoi ja arvioi ohjauksen toteuttamista yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa
- Tukee ohjauksen suunnittelua ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken
- Järjestää ohjaukseen riittävät voimavarat ja varmistaa, että oppilaiden oikeus henkilökohtaiseen ohjaukseen toteutuu
- Päättää vuosittain toteutuvat valinnaisaineryhmät ja laatii lukujärjestykset
- Laatii luokkajaot yhteistyössä oppilashuoltoryhmän kanssa ja tekee luokkasiirrot tarvittaessa
- Mahdollistaa kodin ja koulun yhteistyön toteuttamisen
- Mahdollistaa työelämään tutustumisjaksot oppilaille

Oppilaanohjaaja / Opinto-ohjaaja

- Suunnittelee, kehittää, koordinoi ja arvioi ohjauksen toteuttamista yhteistyössä rehtorin kanssa

- Antaa yksilö- ja ryhmäohjausta
- Vastaa tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen antamisesta yhteistyössä erityisopettajan tms. kanssa
- Suunnittelee ja järjestää oppilaiden TET-jaksot
- Kokoaa valinnaisainetarjottimen yhdessä rehtorin kanssa ja vastaa valintoihin liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta.
- Vastaa jatko-opintoihin ja urasuunnitteluun liittyvän ohjauksen toteuttamisesta
- Osallistuu tarvittaessa henkilökohtaisten oppimissuunnitelmien laatimiseen
- Vastaa koulutuksen nivelvaiheisiin liittyvän ohjauksen toteuttamisesta
- Tekee yhteistyötä muiden oppilaitosten ja työelämän edustajien kanssa
- Osallistuu koulun oppilashuoltoon
- Konsultoi muuta henkilökuntaa ohjaukseen liittyvissä asioissa

Luokanopettaja

- On koulussa se aikuinen, joka huolehtii luokkansa oppilaiden ja koko luokan jokapäiväisen koulunkäynnin sujumisesta
- Ohjaa luokkansa oppilaita eri oppiaineiden ja koulun muun toiminnan yhteydessä huomioiden ohjauksen tavoitteet
- Antaa henkilökohtaista ohjausta luokkansa oppilaille erilaisissa koulunkäyntiin ja elämäntilanteeseen liittyvissä kysymyksissä
- Vastaa luokkansa koulunkäynninohjaajan ohjeistamisesta
- Vastaa kodin ja koulun yhteistyöstä oman luokkansa osalta
- Osallistuu koulun oppilashuoltotyöhön
- Vastaa oman luokkansa oppilaan pedagogisen arvion ja oppimissuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä
- Osallistuu oman luokkansa oppilaan pedagogisen selvityksen sekä HOJKS:n laatimiseen ja päivittämiseen

Luokanohjaaja / Luokanvalvoja

- On luokalleen se aikuinen, joka huolehtii yksittäisten oppilaiden ja koko luokan jokapäiväisen koulunkäynnin sujumisesta
- Luo luokkaansa myönteistä yhteishenkeä ja tekee koulun ja sen toiminnan tutuksi luokkansa oppilaille
- Pitää sovitut luokanohjaajantunnit
- Antaa henkilökohtaista ohjausta luokkansa oppilaille erilaisissa koulunkäyntiin ja elämäntilanteeseen liittyvissä kysymyksissä
- Vastaa kodin ja koulun yhteistyön toteuttamisesta oman luokkansa osalta
- Seuraa luokkansa oppilaiden opintojen etenemistä yhdessä aineenopettajien kanssa
- Seuraa luokkansa oppilaiden poissaoloja
- Osallistuu koulun oppilashuoltotyöhön
- Tiedottaa oman luokkansa oppilaita koskevista asioista muille opettajille ja koulun henkilökunnalle

- Osallistuu oman luokkansa oppilaan oppimissuunnitelman, pedagogisten asiakirjojen sekä HOJKS:n laatimiseen ja päivittämiseen

Aineenopettaja

- Vastaa oman oppiaineensa opiskelun ja oppimaan oppimisen taitojen ohjaamisesta
- Vastaa koulunkäynninohjaajan ohjeistamisesta opettamansa oppiaineen osalta
- Osallistuu oppilaiden oppimissuunnitelmien ja pedagogisten asiakirjojen laatimiseen sekä HOJKS:ien tavoitteiden ja sisältöjen määrittelyyn opettamansa oppiaineen osalta
- Seuraa oppilaiden opintomenestystä ja puuttuu ongelmiin tarpeen mukaan
- Tekee yhteistyötä luokanohjaajan ja oppilashuoltoryhmän kanssa
- Huolehtii siitä, että luokanohjaaja on tietoinen oppilaalle annetusta rangaistuksesta
- Osallistuu koulun oppilashuoltotyöhön

Erityisopettaja

- Konsultoi opettajia varhaisen tuentarpeen havaitsemisessa ja sopivien tukitoimien löytämisessä.
- Konsultoi opettajia pedagogisten asiakirjojen sekä oppimissuunnitelmien laatimisessa
- Osallistuu pedagogisten selvitysten laatimiseen
- Vastaa HOJKS:n laatimisesta ja päivittämisestä yhdessä moniammatillisen ryhmän kanssa.
- Seuraa erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden opintojen edistymistä ja antaa heille henkilökohtaista ohjausta.
- Osallistuu tarvittaessa tehostetun henkilökohtaisen ohjauksen toteuttamiseen

Koulunkäynninohjaaja

- Auttaa oppilasta päivittäiseen opiskeluun liittyvissä tilanteissa opettajan ohjeiden mukaisesti
- Tiedottaa opettajalle havaitsemistaan ongelmista oppilaan oppimisessa tai käyttäytymisessä

Työyhteisön muut aikuiset

- Tukevat toiminnallaan koulun kasvatustavoitteiden toteutumista

Nivelvaihe toiselle asteelle

Saattaenvaihto toiselle asteelle

Saattaenvaihdon tavoitteena on luoda toisen asteen oppilashuolto- ja opetushenkilöstölle mahdollisimman hyvät valmiudet jatkaa yläkoulusta toiselle asteelle siirtyvien nuorten tukemista jatko-opinnoissa, jotta nuoren opiskelu jatkuisi sujuvasti.

Saattaenvaihtopalaverissa siirretään vain sellaista tietoa, joka on nuoren opiskelun asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämätöntä.

Saattaenvaihtotoimenpiteet

TIEDONSIIRTOLUPA

- Oppilaanohjaaja varmistaa ajankohdan, jolloin koulutuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto voidaan siirtää toisen asteen oppilaitokseen.

SAATTAENVAIHTOPALAVERI KPEDUN OPPILAITOKSIIN HAKENEIDEN OSALTA

- Huhtikuussa järjestetään saattaenvaihtopalaveri, johon osallistuvat perusopetuksen oppilaanohjaaja, erityisopettaja, kuraattori ja terveydenhoitaja sekä Kpedun oppilashuoltoryhmän edustajia.
- Perusopetuksen oppilaanohjaaja laatii saattaenvaihtopalaveriin toiselle asteelle hakevista oppilaista nimilistan, joka toimii työkaluna keskusteltaessa tukea tarvitsevista oppilaista
- Saattaenvaihtopalaverin aiheet:
 - Yksilöllistetyt oppiaineet, oppimisen vaikeudet sekä perusopetuksessa käytetyt tukitoimet (er.opettaja)
 - Huoli koulutuspaikan osuvuudesta sekä pudokasepäilyistä (oppilaanohjaaja)
 - Luvattomat poissaolot ja elämönhallintataidot (kuraattori)
 - Mahdolliset muut jatko-opintojen sujumisen kannalta oleelliset tiedot
- Saattaenvaihtopalaverissa käytettävä tukimateriaali:
 - tiedonsiirtolupa
 - siirto-HOJKS
 - oppimissuunnitelma
- Saattaenvaihto voidaan tehdä myös muulla yhteisesti sovitulla tavalla.

TIEDONSIIRTOLOMAKE

- K-P:n toisen asteen oppilaitokset lähettävät opiskelijaksi hyväksymiskirjeen mukana tiedonsiirtolomakkeen, jonka opiskelija palauttaa täytettynä opiskelupaikan vastaanottamisilmoituksen mukana.

TIEDONSIIRTO MUIHIN OPPILAITOKSIIN HAKENEIDEN OSALTA

- Tiedonsiirtoluvan puitteissa oppilaanohjaaja välittää tietoa oppilaasta kevään aikana ko. oppilaitokseen. Syksyllä opiskelijan aloitettua opinnot, oppilaanohjaaja siirtää tiedot oppilaitokseen (jos lupaa keväällä siirtoon ei ole).

OPISELUPAIKAN VASTAANOTTAMISEN TARKISTUS

- Perusopetuksen oppilaanohjaaja tarkistaa kesällä Opintopolku-järjestelmästä kunkin oppilaan kohdalta opiskelupaikan vastaanottamisen.
- Syksyllä koulujen alettua perusopetuksen oppilaanohjaaja tarkistaa toisella asteella aloittaneet oppilaat Valpas-järjestelmän kautta (tarkistuspäivä elokuun lopussa).

SIIRTO-HOJKS

- Opiskelun aloittamisen tarkistamisen jälkeen perusopetuksen oppilaanohjaaja ilmoittaa perusopetuksen erityisopettajalle, minne tämä lähettää kopiot viimeisestä HOJKS:sta sekä sitä mahdollisesti täydentävistä lausunnoista (huomioiden siirtolupa).
- Kpedun oppilaitosten osalta kaikki siirtoHOJKS:t lähetetään oppilashuollon koordinaattorille, joka toimittaa ne edelleen K-P:n koulutusyhtymän oppilaitoksiin.
- Toimitusosoite:
 - Kpedu, Kokkola
 - Anne Eteläaho
 - Närvilänkatu 8
 - 67100 KOKKOLA
- Muihin kuin K-P:n koulutusyhtymän oppilaitoksiin hakeutuville siirtoHOJKS:n kopio toimitetaan oppilaitoskohtaisesti annetun ohjeen mukaisesti.

JÄLKIOHJAUS

- Yhteishakutulosten julkistamisen jälkeen oppilaanohjaaja tarkistaa Opintopolku-järjestelmästä ilman opiskelupaikkaa jääneet oppilaat ja ottaa heihin yhteyttä.
- Oppilaanohjaaja sopii oppilaan ja tämän huoltajan kanssa jatkotoimenpiteistä.
- Elokuun tarkistuspäivän jälkeen ohjausvastuu siirtyy asuinkunnalle.

Tukea tarvitsevan oppilaan ohjaaminen nivelvaiheessa

Tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Jatko-opintoja suunnitellaan yhteistyössä oppilaan, hänen huoltajansa, sekä tarvittaessa vastaanottavan oppilaitoksen ja peruskoulun edustajien kesken mm. tehostetun oppilaanohjauksen puitteissa. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäkymät. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiä opintoja järjestäviin oppilaitoksiin. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä muista tukimuodoista.

Työelämään tutustuminen

Työelämään tutustumisen keskeisiä toteuttamismuotoja ovat työelämän ja yhteiskunnan eri osa-alueiden edustajien vierailut oppitunneilla, työpaikkakäynnit, erilaiset yhteistyöprojektit, eri alojen tiedotusmateriaalin käyttö opetuksessa sekä työelämään tutustumisjaksot (TET) tai työpaikalla tapahtuva opiskelu.

Eri oppiaineiden ja aihekokonaisuuksien opetukseen tulee sisällyttää ainesta, joka liittyy opiskelun tuottamat tiedot ja taidot työelämän vaatimuksiin ja mahdollisuuksiin.

TET-JAKSON TAVOITTEET

NUORI:

- saa tietoa ja omakohtaisia kokemuksia työelämästä ja työyhteisössä toimimisesta
- oppii ymmärtämään työelämän pelisääntöjä
- soveltaa koulussa oppimiaan taitoja uudessa ympäristössä ja vieraiden aikuisten yhteisössä
- saa tietoja ammateista ja työelämän asettamista vaatimuksista
- saa mahdollisuuden testata sosiaalisia taitojaan vieraassa ympäristössä
- hankkii eväitä jatko-opiskelusuunnitelmiaan varten
- rohkenee valita TET-paikan sukupuolesta riippumatta (sukupuolisegregaation purku)

KOULU/ OPETTAJAT:

- saa mahdollisuuden koulutuksen ja työelämän vuorovaikutukseen
- saa tietoa työelämän vaatimuksista ja sen koulutukselle tarjoamista mahdollisuuksista
- löytää opetuksen sisältöjä ja vaikuttavuutta rikastavia käytännön esimerkkejä siitä, mihin eri oppiaineiden tietoja ja taitoja työelämässä käytetään
- TET-jaksot osaksi eri oppiaineita

TYÖELÄMÄ:

- saa mahdollisuuden esitellä alan tarjoamia mahdollisuuksia nuorille
- saa tilaisuuden esitellä työyhteisöä paikkakunnan työllistäjänä ja ammatteja uravaihtoehtona

TET-jaksojen aikataulutuksesta sovitaan koulun lukuvuosisuunnittelun yhteydessä. Tarkoituksenmukaista on, että 9-luokkalaisten TET-jaksot sijoitetaan niin, että nuori voi hyödyntää kaikkia TET-kokemuksiaan jatko-opintosuunnittelussaan.

OPPILAANOHIJA:

- valmentaa oppilaat TET-jaksoa varten
- auttaa tarvittaessa TET-paikkojen hankkimisessa
- tiedottaa TET-jaksosta oppilaiden huoltajille sekä työnantajille
- vierailee TET-paikoissa mahdollisuuksien mukaan

OPPILAS:

- on aktiivinen TET-paikan hankkimisessa
- toimittaa TET-sopimuksen oppilaanohjaajalle ennen TET-jakson alkamista oppilaanohjaajan antaman aikataulun mukaisesti.
- toimii TET-paikassa ohjeiden mukaisesti ja tekee koulun antamat TET-tehtävät

OPETTAJAT:

- sitovat oman oppiaineensa sisältöä oppilaiden TET-jaksoon koulussa sovittujen periaatteiden mukaisesti
- vierailevat oppilaiden TET-paikoissa mahdollisuuksien mukaan

TET-PAIKAN VASTUUHENKILÖ:

- solmii TET-sopimuksen oppilaan kanssa
- vastaa TET-jakson ohjelman laatimisesta
- perehdyttää oppilasta työyhteisön toimintaan ja työtehtäviin
- antaa oppilaalle rakentavaa palautetta

- käy TET-jakson päätteeksi palautekeskustelun oppilaan kanssa ja antaa kirjallisen todistuksen TET-jaksosta

TET-PELISÄÄNNÖT

- Oppilas hankkii itse TET-paikan. Oppilaanohjaaja auttaa tarvittaessa.
- Oppilas on jokaisen TET-jakson eri paikassa, mikäli mahdollista. Kotona tai omassa perheyrytyksessä TET-jakson voi suorittaa vain huoltajan anomukseen ja painaviin perusteisiin nojaten
- Oppilas ei ole työsuhteessa työnantajaan eikä hänelle tarvitse maksaa palkkaa
- Oppilaan tulee ilmoittaa sairastumisestaan TET-paikan vastuuhenkilölle ja oppilaanohjaajalle
- TETissä noudatetaan nuoria työntekijöitä koskevia säädöksiä
- TET:stä vastaavat työpaikalla nimetty vastuuhenkilö ja koululla opinto-ohjaaja
- Oppilaan päivittäinen työaika on 6 tuntia, mielellään klo 8–15 välisenä aikana
- Oppilas on vakuutettu tapaturmalain ja opiskelutapahtuman mukaisesti
- Kunta voi korvata oppilaalle TET-jakson ruokailukustannuksista kouluruoan osuuden, mikäli työnantaja ei tarjoa oppilaalle ruokaa tai hän ei voi käydä syömässä läheisellä koululla. Eri kunnissa voidaan noudattaa eri käytäntöjä korvattavuuden suhteen.
- Oppilaalle voidaan korvata hakemuksen perusteella TET-jakson aikaisia matkakuluja kunnassa määritellyn käytännön mukaisesti. Rehtori päättää kustannusten korvaamisesta.

Koulua vaihtavan oppilaan ohjaus

Oppilaan vaihtaessa koulua kesken opintojensa on tärkeää, että koulunkäynnin kannalta olennainen tieto siirtyy joustavasti koulusta toiseen, jotta voidaan turvata mahdollisimman sujuva koulunkäynnin jatkuminen uudessa koulussa. Erityisen tärkeää tiedon siirtyminen on tehostettua tai erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla.

Toisesta koulusta meille siirtyvän oppilaan ohjaaminen

Kun tieto oppilaan siirtymisestä saadaan:

- *Rehtori/ oppilaanohjaaja* lähettää oppilaan lähettävän koulun opettajalle/ luokanohjaajalle:
 - tiedonsiirtolomakkeen, joka toivotaan täytettävän yhdessä edellisessä koulussa (oppilas, opettaja, huoltaja) ja toimitettavan oppilaan mukana kouluun. (Lomake työkalupakissa)
 - tiedonsiirtolomakkeen, johon kirjataan oppilaan opintojen tilanne eri oppiaineissa.

Oppilaan saavuttua:

- *Rehtori:*
 - sijoittaa oppilaan opetusryhmään ja tiedottaa asiasta ryhmän luokanohjaajalle
 - sopii yläkouluun siirtyvän oppilaan kanssa valinnaisainevalinnoista
 - laatii tarvittaessa opintojen täydentämiseen liittyvän oppimissuunnitelman
- *Luokanohjaaja:*
 - käy oppilaan kanssa tutustumiskeskustelun käyttäen tukena edellisessä koulussa täytettyä tiedonsiirtokaaavaketta. Mikäli sitä ei ole täytetty, voidaan lomaketta käyttää keskustelun runkona
 - tiedottaa oppilasta koskevista asioista tarpeen mukaan muille opettajille, oppilashuoltoryhmälle, erityisopettajalle ja keittiöhenkilökunnalle
 - esittelee koulun käytänteet
 - tutustuttaa oppilaan uuteen luokkaan ja luokkatovereihin
 - tutustuttaa oppilaan tukioppilaisiin

Oppilaan opintokortin, tiedonsiirtolomakkeiden ja mahdollisten muiden koulunkäyntiin liittyvien asiakirjojen saavuttua:

- *Rehtori/ koulusihteeri:*
 - siirtää oppilaan tiedot koulun oppilastietojärjestelmään
- *Oppilaanohjaaja ja luokanohjaaja sekä tarvittaessa erityisopettaja (mikäli oppilaalla tehostetun tai erityisen tuen tarvetta):*
 - kartoittavat oppilaan opintojen tilanteen
 - laativat hänelle tarvittaessa oppimissuunnitelman/ HOJKS:n yhdessä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa
- *Luokanohjaaja:*
 - vastaa oppimissuunnitelman tarkistamisen ja päivittämisen toteuttamisesta
- *Erityisopettaja:*
 - vastaa HOJKS:n tarkistuksesta ja päivittämisestä

Meiltä toiseen kouluun siirtyvän oppilaan ohjaaminen

Saatuaan tiedon oppilaan siirtymisestä kesken opintojen toiseen kouluun:

- *Rehtori:*
 - tiedottaa asiasta oppilaan luokanohjaajalle, oppilaanohjaajalle, koulusihteerille sekä oppilasta opettaville opettajille
- *Luokanohjaaja ja oppilaanohjaaja:*
 - täyttävät yhdessä oppilaan ja tämän huoltajan kanssa tiedonsiirtolomakkeen (työkalupakissa) ja sopivat sen toimittamisesta uuteen kouluun
 - keräävät oppilasta opettavilta opettajilta tarvittavat tiedot opintojen vaiheesta eri oppiaineissa (lomake työkalupakissa)

- toimittavat tiedonsiirtolomakkeet koulusihteerille lähetettäväksi oppilaan uuteen kouluun
- *Erityisopettaja:*
 - vastaa HOJKS:n siirtämisestä, mikäli kyseessä on erityistä tukea tarvitseva oppilas.
- *Rehtori/ koulusihteer:*
 - huolehtii siitä, että oppilaan opintokortti, tiedonsiirtolomakkeet sekä muut mahdolliset oppilasta koskevat asiakirjat lähetetään uuteen kouluun
 - lähettää koulun opetussuunnitelman ja tuntijaon tai esim. nettisivun osoitteen, josta ne löytyvät

Erityisoppilaan ura- ja elämänsuunnittelun ohjaus

Erityistä tukea tarvitseva oppilas voi opiskella joko tuettuna yleisopetuksessa tai erityisluokassa, jolloin hänellä on oppiaineissa pääosin tai kokonaan yksilöllistetyt tavoitteet.

YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Erityistä tukea tarvitsevan nuoren kohdalla yhteistyö huoltajien kanssa on erityisen tärkeää. Neuvottelu nuoren tulevaisuudensuunnitelmista on käynnistettävä riittävän aikaisin, jotta tavoitteiden toteutumiseksi tarvittavat toimenpiteet ehditään tehdä ajoissa. Jatko-opiskelusuunnitelmia voidaan edistää mm. seuraavilla yhdessä sovittavilla toimenpiteillä:

- työelämään tutustuminen
- kuntoutussuunnitelman laatiminen tarvittaessa
- tiedon hankkiminen mahdollisista jatko-opiskelupaikoista (esitteet, hakulomakkeet, vierailut ym.)
- koulutuskokeilut
- Erityistä tukea tarvitsevien jatko-opintoilta järjestetään seutukunnallisesti joka toinen vuosi yhteistyössä erityisoppilaitosten ja muiden tukitoimijoiden kanssa.

TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN

- Työelämään tutustumiseen liittyvistä asioista sovitaan oppimissuunnitelmassa tai HOJKS:ssa.
- Työelämään tutustuminen toteutetaan yksilöllisesti huomioiden oppilaan kokonaistilanne, hänen vahvuusalueensa sekä tulevaisuuden suunnitelmansa ja tavoitteensa.

- Oppilaille pyritään löytämään ns. kummi-TET-paikkoja, joissa oppilaat voivat tutustua työelämään yksilöllisen suunnitelman mukaisesti asianmukaista ohjausta saaden yläkoulun aikana.

Opiskelu – ja kuntoutussuunnitelma

- Opiskelu- ja kuntoutussuunnitelma on pohja tuleville opinnoille ja tukitoimille. Tukitoimien tavoitteena on ammatillisen kuntoutumisen varmistaminen ja työllistymisen edistäminen.
- Opiskelu- ja kuntoutussuunnitelman tekemisestä vastaa lääkäri tai muu hoitava taho yhdessä nuoren, hänen huoltajiensa sekä muiden asiantuntijoiden kanssa (mm. opinto-ohjaaja, erityisopettaja, koulupsykologi ja kouluterveydenhoitaja). Suunnitelmaan liitetään nuoren henkilökohtainen koulutussuunnitelma sekä muiden tahojen lausunnot. Opiskelu- ja kuntoutussuunnitelma on edellytys kuntoutusrahan saamiseen
- Kuntoutusrahaan on oikeutettu vajaakuntoinen 16–19-vuotias, jos hänen työkykynsä ja ansiomahdollisuutensa tai mahdollisuus valita ammatti ja työ on sairauden, vian tai vamman vuoksi olennaisesti heikentynyt ja hän tarvitsee tämän vuoksi tehostettua työkyvyn arviointia ja kuntoutusta.
- Kuntoutusrahahakemuksen laatii nuori huoltajiensa kanssa. Se laitetaan vireille yleensä peruskoulun aikana ennen kuin nuori täyttää 16 vuotta. Rahaa voi saada neljä kuukautta takautuvasti ja sitä maksetaan enintään sen kuukauden loppuun, jolloin nuori täyttää 20 vuotta. Rahaa on kuitenkin mahdollista saada ammattiin valmistumiseen saakka, mikäli koulutus jatkuu yhtäjaksoisesti.
- Lisätietoja ja hakukaavakkeen saa Kelan toimistosta tai Kelan verkkosivulta.

Koulutuskokeilu

- Koulutuskokeilu on tarkoitettu opinnoissaan erityistä tukea tarvitsevalle nuorelle, joka on hakeutumassa peruskoulun jälkeen valmentavaan ja kuntouttavaan koulutukseen tai ammatilliseen peruskoulutukseen
- Koulutuskokeilut ovat 1–2 viikon tai muutaman päivän mittaisia tutustumisjaksoja, jolloin nuori tutustuu oppilaitokseen ja sen koulutustarjontaan. Koulutuskokeilu sisältää yleensä myös mm. yksilöllisiä ohjauskeskusteluja ja nuoren opiskeluvalmiuksien ja tukitoimien tarpeen kartoitusta
- Koulutuskokeilujen ajankohdista saa tietoa ko. oppilaitoksista ja niiden verkkosivuilta.
- Koulutuskokeilun kustannukset vaihtelevat oppilaitoksittain ja riippuvat mm. siitä, sisältyykö kokeiluun yöpyminen oppilaitoksen asuntolassa. Maksusitoumuksen koulutuskokeiluun voi saada Kelalta, työ- ja elinkeinotoimistosta tai vakuutusyhtiöltä.